

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Журнал європейського і порівняльного права

(електронне фахове видання, включене до переліку електронних наукових фахових видань України з юридичних наук. Наказ Міністерства освіти і науки України № 515 від 16 травня 2016 року)

Випуск 11 / 3-4, 2019

*Випуск присвячено публікаціям за результатами
міжнародної науково-практичної конференції
«ЕВОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
ОСНОВНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»
(м.Київ, 3 грудня 2019),
присвяченої 10-річчю вступу в силу Лісабонськими договорами ЄС*

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

Зміст

Білас І.Г. Інституційний механізм спільної зовнішньої політики і політики безпеки Європейського Союзу	3
Шнирков О.І. Брексіт як дуалістична форма економічної інтеграції та дезінтеграції між ЄС та Великобританією	14
Комарова Т.В. Агентство Європейського Союзу з мережевої та інформаційної безпеки (ENISA): загальна характеристика	17
Чугасєв О.А. Синхронність економічних циклів в умовах європейської інтеграції	22
Solovieva A. To the Question of Reformatting the European Integration Process	28
Бігняк О.В. Європейський Суд з прав людини як інструмент захисту права власності	31
Святун О.В. Імплементация директиви ЄС щодо тимчасово відряджених працівників в Україні	39
Шемчук В.В. Європейський інформаційний порядок: постановка проблеми	47
Борисов М.Ю. Європейська бюрократія в контексті еволюції Європейського Союзу	51
Рим О.М. Застосування Хартії основоположних прав Європейського Союзу та Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод у практиці Суду ЄС	55
Галус О.О. Правове регулювання міжнародної співпраці територіальних громад в умовах євроінтеграції	63
Акіменко Ю.Ю. Принципи DCFR як основа інтеграції приватного права ЄС	68
Качурінер В.Л. Імплементация Україною норм Європейського Союзу у сфері запобігання промислового забруднення	75
Бенедик Я.С. Щодо окремих аспектів забезпечення дотримання цінностей Європейського Союзу у відносинах з третіми державами	78
Резнічук М. Значення Лісабонського договору для Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	89
Мартинюк Б.В. Правове та інституційне забезпечення цифрового простору ЄС	93
Веселовський Б.А. Нормативно-правове наповнення поняття «послуги загального економічного інтересу» в ЄС	98
Aliieva E. EU – Turkey relations from the security perspective: risks and opportunities	104
Соловійова А. Роль європейських «малих держав» на міжнародній арені: приклад Люксембургу	110
Захарченко Д. Співвідношення норм права Європейського Союзу та норм національного права	114
Tokaryk R. Brexit from the European Union: Challenges and prospects	120

*Чугаєв О. А.,
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

СИНХРОННІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Синхронність економічних циклів, з одного боку, є одним з індикаторів взаємопов'язаності економік та їх реальної інтеграції. З іншого боку, вона є однією з передумов для поглиблення інтеграції, а саме формування та функціонування валютного союзу. Як вказують Е. Хайн і А. Тругер без синхронності економічних циклів єдина монетарна політика може вплинути негативно на частину країн-членів валютного союзу [1].

У цьому дослідженні ми маємо на меті визначити рівень синхронності економічних циклів між ЄС та країнами / територіями Європи. Для цього ми розраховували коефіцієнти кореляції між темпами економічного зростання в різні періоди часу. Перший розглянутий період (2000-2018 рр.) характеризує сучасний період. Як видно з табл. 1, особливо високосинхронізованими з всією економікою ЄС є майже всі старі країни-члени ЄС (крім Ірландії та Греції). Серед нових країн-членів найбільше синхронні з ЄС цикли в Чеській республіці і Словенії. Серед нечленів ЄС найбільша

синхронність в Чорногорії та країн ЄАВТ, найменша в Косово, Білорусі, Азербайджану і Вірменії (див. табл.2).

Таблиця 1. Кореляція між економічним зростанням в ЄС і країнах-членах.

Країна	2000- 2018	1980- 1988	1990- 1998	1999- 2007	2010- 2018
Бельгія	0,89	0,61	0,86	0,75	0,80
Франція	0,94	0,67	0,89	0,87	0,74
Німеччина	0,85	0,87	0,31	0,94	0,61
Італія	0,96	0,80	0,89	0,87	0,96
Люксембург	0,82	0,79	0,03	0,76	0,43
Нідерланди	0,93	0,92	0,85	0,88	0,96
Данія	0,91	0,14	0,72	0,79	0,91
Ірландія	0,57	0,13	0,83	0,52	0,53
Великобританія	0,84	0,80	0,50	0,01	0,20
Греція	0,52	0,60	0,80	0,00	0,55
Португалія	0,79	0,15	0,54	0,78	0,88
Іспанія	0,83	0,88	0,91	0,77	0,87
Австрія	0,92	0,16	0,57	0,88	0,65
Фінляндія	0,95	0,49	0,76	0,94	0,73
Швеція	0,88	-0,27	0,90	0,82	0,71
Кіпр	0,68	0,54	0,39	0,86	0,83
Мальта	0,44			-0,09	0,50
Чеська республіка	0,90			0,44	0,93
Угорщина	0,80	-0,31	0,54	-0,31	0,72
Польща	0,49	0,82	0,25	0,69	0,83

Словацька республіка	0,73			0,03	0,76
Словенія	0,91			0,62	0,92
Естонія	0,85			0,14	0,33
Латвія	0,77			0,01	-0,05
Литва	0,77			-0,30	-0,18
Болгарія	0,77	-0,49	0,78	-0,01	0,86
Румунія	0,60	-0,20	0,20	0,12	0,20
Хорватія	0,80			-0,26	0,71
В середньому – старі країни-члени (ЄС-15)	0,84	0,52	0,69	0,71	0,70
В середньому – нові країни-члени	0,73			0,15	0,57

Джерело: розраховано автором за даними [2].

Маємо відзначити, що суттєві показники синхронності циклів майже всіх країн Європи з ЄС пов'язані значною мірою із впливом світової економічної кризи 2008-09 рр. Це був екстремальний випадок, тому при аналізі динаміки синхронності ми виокремили чотири дев'ятирічні періоди, з яких виключений період зазначеної світової кризи. Як і очікувалося, в спокійні періоди синхронність циклів є в багатьох випадках меншою.

Таблиця 2. Кореляція між економічним зростанням в ЄС і в інших країнах Європи.

Country Group Name	2000- 2018	1980- 1988	1990- 1998	1999- 2007	2010- 2018
Ісландія	0,74	-0,07	0,57	0,61	0,19
Норвегія	0,75	0,02	0,33	0,68	-0,20
Швейцарія	0,81	0,32	0,70	0,89	0,41
Албанія	0,37	-0,65	0,16	0,28	0,74

Боснія і Герцеговина	0,63			0,32	0,63
Косово	0,20			0,22	0,34
Чорногорія	0,80			0,86	0,74
Сербія	0,59			-0,10	0,30
Туреччина	0,47	0,27	-0,21	0,04	-0,03
Грузія	0,56			-0,20	-0,21
Молдова	0,49			-0,56	0,05
Україна	0,65			-0,02	-0,05
Вірменія	0,68			-0,49	-0,20
Азербайджан	0,20			0,31	-0,44
Білорусь	0,35			0,20	-0,03
Росія	0,69			0,74	-0,34
В середньому – країни Європи за межами ЄС	0,56			0,24	0,12

Джерело: розраховано автором за даними [2].

Вже у 1980-х рр. висока синхронність була характерна для початкових країн-членів. Частина країн, що приєдналися у 1970-80-х рр. (Данія, Ірландія, Португалія) набули високої синхронності тільки з 1990-х рр., тобто з часовим лагом. Те ж стосується нових країн-членів у зазначене десятиліття (Австрія, Швеція, Фінляндія). У 1990-х рр. тимчасовий період низької синхронності мали Люксембург і Німеччина, можливо з урахуванням реінтеграції Східної Німеччини.

Греція була тимчасово розсинхронізована з ЄС на початку 2000-х рр., що могло стати одним з факторів глибини фінансової кризи: в умовах асинхронності єдина монетарна політика орієнтувалася на економіку єврозони в цілому і могла не відповідати діловим циклам конкретно Греції. Цікавою закономірністю стало і зниження кореляції темпів економічного зростання у Великобританії з ЄС з 2000-х рр., що може відображати

послаблення рівня реальної інтеграції з ЄС і відповідно передумови для проблеми Брексіту. Нові країни члени з 2004 р., набули високої синхронності переважно тільки після приєднання до ЄС, крім Румунії та країн Балтії, які в спокійні періоди досі слабо синхронізовані з ЄС.

Країни ЄАВТ були помітно синхронізовані з ЄС у 1990-і – на початку 2000-х рр. Норвегія є особливим випадком як експортер енергоносіїв. Частина західнобалканських країн набули високої синхронізації з ЄС після кризи 2008-09 рр. і без фактичного членства. Більшість же країн-нечленів не стали синхронізовані з ЄС у спокійні періоди. Це стосується і України, але маємо зазначити, що інституційний якір у формі Угоди про асоціацію запрацював тільки відносно нещодавно. Росія була синхронізованою з ЄС на початку 2000-х рр. але після кризи як й Азербайджан, також експортер енергоносіїв, стали розвиватися асинхронно з ЄС.

Таким чином, більшість країн-членів (крім Великобританії, країн Балтії та Румунії) на сьогодні мають високосинхронізовані ділові цикли з економікою всього ЄС, що є одним з факторів ефективності єврозони. Важливими факторами синхронізації є набуття членства в ЄС, а також кризові процеси (і для країн нечленів). В спокійні часи більшість країн-нечленів мають економічну динаміку, яка слабо пов'язана з ЄС, хоча статус країни-кандидата частково змінює цю ситуацію. Найбільш асинхроно з ЄС у посткризовий період розвиваються країни, що суттєво залежать від експорту енергоносіїв. Відповідно передумови для функціонування європейського валютного союзу або подальшої євроізації наявні передусім серед країн-членів ЄС і частини країн-кандидатів.

Список використаних джерел:

1. Hein E., Truger A. Macroeconomic Co-ordination as an Economic Policy Concept – Opportunities and Obstacles in the EMU : Discussion Paper № 125. The Institute of Economic and Social Research (WSI), Hans-Böckler-Foundation, 2004. 35 p.
2. World Economic Outlook Databases. October 2019 / International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/index.aspx> (дата звернення: 10.11.2019).